

háttérbe szorításával gondoskodás történjék arról, hogy a közgyűlési terembe javarészt kereskedők és iparosok kerüljenek be. A hivatalos jelöléseknél bizonyára tekintettel lesznek ezekre a nagy elvi szempontokra is. Hiszen ma már mindenki tisztában van az- zal, hogy a jogászok és hivatalnokok előtt áll a városnak nyújtandó szolgáltatások ér- téke tekintetében az a társadalmi osztály, a mely a gyakorlati dolgokkal való folytonos foglalkozás következtében reális tanácsai- val első sorban támogathatja a hatóságot, valahányszor nagy pénzügyi és gazdasági kérdések megoldásáról van szó. És a háboru után ezen súlyos problémák fokozottan fog- nak felszínre kerülni.

HIREK

oooo

A török Vörös Félhold képeslevelező- lapjait 20 fillérért árusítja az Országos Bi- zottság, (Budapest, képviselőház.)

A délvidéki földrengések.

Irta: dr. Czirbusz Géza egyetemi tanár.

Az Alföld ujabban rengéseivel kelt feltü- nést. Kecskemét után Temes és Torontál mély síkjain megrendül a talaj. Kecskemét háton fekszik, melynek nyugati oldalán magasabb a Duna medre, mint a Tisza-meder a hátság keleti tövében. Azért bizonytalan vízválasztó ez a Duna—Tisza-közi kun hátság s bizony megtörténik akárhányszor, hogy a Duna áradó vizének talajvize, földárja átömlik a hátság alatt a Tisza medrébe, sőt mint fakadó víz el- önti Kecskemét szőlőit. Például kecskeméti tanárkoromban, 1875-ben.

A torontáli földrengést nézetem szerint szintén a föld árja okozta. A keleti balmos vidék esője csak most szállott le. nagyobb mélységekbe s mivel a volt alibunári mocsár nem más, mint a deliblári homokfeltérés és az északi torontáli hátság (Hád, Heide) lapos magaslatából elrekesztett mélyedék, melyben a Berzava vízrendszere törekszik a Temes felé s mivel a nagy kerülőt csináló Temesviz me- deralatti és mederoldalvási beömlő földárja most telült állapotba jutott, következőleg a Bega hátrálásához hasonlóan visszahúzza bal- mellékéről a lefelé és a Temes felé folyó föld árját, — a laza törmelékekkel és földiszappal fel- töltött alibunári medence mélyebbre zökkent. Ezt érezték meg partos oldalán ülő Csák, Dócz, Bánlak, Módos és Karátszonyfalva házai.

Hogy miért épen ott — erről a föld alatti hydrographia pontos ismerete nélkül nem le- het számot adni, de hogy a Berzava mélyedék- je mentén és az alibunári medence szélein újra megindul a föld, mihelyt az őszi esőzések meg- kezdődnek, arra el lehetnek készülve a vidék községei. Egész év esős volt. Nem a ciklonok járása, hanem a *hadi ágyúzás által folyton megremegtetett, párákkal és gázokkal megtelt levegő folytonos lecsapódása miatt.*

Előre megmondtam, csepergős nyárra és aratási évadra lehetünk elkészülve. Be is vált a próféciám. Most a szerb háboru megremeg- tetett levegője közvetlen éri Délmagyarorszá- got. Állandó rezgésben van Szerbia felett a légkör, ami átsap Délmagyarország levegő- egére is. Csepergős ősze, havas télre, ködös napokra és — helyi földrengésekre lehetnek Délmagyarországon elkészülve a gazdák. Nem mindig érzik ugyan a földrengés. Nagy be- omlás következménye a felszín megrendülése, de apró, észrevétlen rengések folyton tartanak, mert a beomlás, a rétegek belső elrendezkedése lassu folyamat. A talajviz átázott rétegei okoz- zák a beomlást és rengést.

— **A bolgár pénzügyminiszter Bécsben.** Bécsből táviratozzák: Toncsev bolgár pénz- ügyminiszter két napra ide érkezett. Pénz- ügyi kérdések megtárgyalásán kívül vezető politikusokkal tanácskozik.

— **Halálozás.** Zehntbauer János államvasuti főellenőr, leszámoló hivatali ügyosztályvezető édesatyja, legidősb Zehntbauer János nyugal- mazott államvasuti felügyelő életének 82-ik évében Bécsben elhunyt. A megboldogult, mint a magyar mérnöki kar egyik legképzettebb tagja, annak idején tevékeny részt vett a ma- gyar vasuti hálózat kiépítésében és jelentékeny érdemeket szerzett, mint a nyugati vasut vo- natmozgósítási főnöke is. Az elhunyt öreg ur- ban Zehntbauer Gyula mérnök, vasuti felügye- lő is atyját gyászolja.

— **A legöregebbek első csoportjai vonul- tak be szerdán, november 3-án.** A háboru gyü- rűje egyre tágasabbá válik, hullámverése a lakosság egyre nagyobb tömegeit csapkodja. A 40—42 éves népfölkelők kerültek most a ka- szárnyákba kiképzés alá, olyan emberek, akik talán nem is álmodták, hogy békés polgári foglalkozásukból kikerülnek s fegyverroponás, ágyudörgés közepette kell elviselniök a harci élet minden nyomorúságát és szépségét.

— **A cigányprimás és a hadikölcsön.** Budapestről írják: A régi időkben a cigány ki- muzsikálta a magyar ur zsebéből a pénzt s ép- pen olyan könnyen költötte el, mint ahogy azt a magyar urtól látta. Az idő megváltoztatta a -isznu e pozozijja gijász eja s j e n j e s s e u k u s is. A cigány, valamikor a legbohémebb, legkönnyelműbb népe a világnak, ma már ta- karékoskodik, házat épít, a gyerekeit konser- vatóriumba járattja s ha vendég van nála, ezüst evőeszközzel eszik az ételt. A háborunak kellett eljőnnie, hogy megismerjük a járadékot vásárló cigányt is. Ahogy a publikum, amely- nek a cigány muzsikál, erejéből felhetően je- gyez a hadikölcsönre, úgy a cigány is arra törekszik, hogy szolgálatot tegyen a hazának. A listában, mely a hadikölcsönre jegyzők nevét közli, a következőket olvassuk: „*Toll Jancsi cigányprimás: 50.000 korona.*” A teljesség ked- véért meg kell említenünk, hogy Toll Jancsi az első hadikölcsönre 80.000 koronát, a másodikra 20.000 koronát jegyzett, összesen tehát 150.000 koronát adott kölcsön az államnak a háboru folytatására. Azt a pénzt, amelyet egy életen át nagyszerű művészetével szerzett, olyan bő- kezűen adta oda, hogy a cigányprimásról pél- dát vehetnének a gazdag emberek...

— **Nincs Szegeden burgonya.** Ma több helyről arra hívták fel figyelmünket, hogy na- pok óta nagy burgonyahiány van Szegeden. Érdeklődtünk a dolog iránt és a felvilágosítá- sok, amelyeket nyertünk, nem a legrözsásabb színben tárják elénk a szegényebb néposztá- lyok helyzetét a közeli télen. Burgonya az utóbbi napokban tényleg nem volt Szegeden és emiatt például a konviktusok igen kellemetlen helyzetbe kerültek. Hoffmann Jánoshoz fordul- tunk felvilágosításért, aki a következőket volt szíves mondani:

— Nagyon is tudom, hogy az utóbbi napok- ban nem volt burgonya Szegeden. Kerestek nálam is, de nem volt. Most azután vettem ezer mázsát, amit kiárusítok. A krumpli-vétel- nek nagy akadálya, hogy mi csak a maximális áron árusíthatjuk, de a termelőtől nem kapjuk a maximális áron. Most már ebbe is beletörőd- tünk, csak hogy a vevőinket kielégíthessük. Sokkal nagyobb baj lesz, ha a város nem tud rövidesen annyi krumplit vásárolni, amennyi- re a tél folyamán szükség lesz. Ha ugyanis egy- két hét múlva beállnak a hidegek, a krumpli nem szállítható, mert a vagonban megfagy.

Ilyen dolgok hallatára az ember kénytelen vissza-visszatérni a régi nótához. Meg vagyunk győződve arról, hogy a hatóságot a legjobb intenciók vezetik, de az élelmezési szövetkezetet mégis meg kellett volna alakítani.

— **Erősen fogy a liszt.** A liszt, amely kapósabb eikk, mint volt valaha a békében, Szegeden feltűnő gyorsan fogy. A polgármes- ter utána nézetett a liszt rohamos fogyásának és megállapította, hogy gondos rokonok és áldozatkész barátok kisebb csomagokban nagy-

mennyiségű lisztet küldözgettek el Szegedről. A polgármester a város közönségének zavar- talan lisztellátása érdekében kormánytilalmat akar kieszközölni a liszt postai szállítására.

— **Ötvennyolc hadüzenet történt.** Amióta Bulgária és Szerbia is hadiállapotba kerültek egymással, az emberek az eddiginél is fokozot- tabb buzgalommal számlálgatják, hogy hány ország van jelenleg hadiállapotban és hány hadüzenet történt. *Jelenleg tizenhárom ország van hadiállapotban.* A mi oldalunkon négy: Németország, Bulgária, Törökország és a mo- narkia. Az ellenséges oldalon kilenc: Orosz- ország, Angia, Belgium, Franciaország, Mo- nako, Olaszország, Montenegró, Szerbia és Japán. Ezek az államok azonban nem üzentek mind háborút az ellenséges oldalon lévő álla- moknak. A hadüzenetek száma a következő:

Németország nyolc állammal, Ausztia- Magyarország mind a kilenccel, Bulgária hat- tal (Oroszországgal, Angliával, Franciaor- szággal, Olaszországgal, Montenegróval és Szerbiával) áll hadban. Oroszországot is bele- számítottuk, bár hadüzenetet nem küldött ed- dig. Törökország ugyanezzel a hat állammal visel háborút. Az ellenségeinket tekintve, Oroszország négy hatalommal: Németország- gal, Bulgáriával, Törökországgal és a monar- kiával visel háborút. Anglia ugyanezzel a négygyel, Belgiumnak csak két állammal: Né- metországgal és a monarkiával van háboruja. Franciaország ugyanannak a négynek üzent hadat, mint Anglia. Monako kettőnek: Német- országnak és a monarkiának; Olaszország há- romnak: Törökországnak, Bulgáriának és a monarkiának. Montenegró és Szerbia négy hadüzenetet küldött: Németországnak, Török- országnak, Bulgáriának és a monarkiának.

Összesen tehát ötvennyolc hadüzenet tört-ént. Mivel azonban minden hadüzenet két állam részéről történik, ezt a számot kettővel el kell osztanunk, hogy a jelenleg viselt hábo- ruk számát megkapjuk; tehát *huszonkilenc háboru folyik jelenleg a világon.*

— **A Szegedi Kereskedelmi és Iparbank- nál a harmadik hadikölcsönre az október 18.— 30. közötti első jegyzési határidő alatt összesen 2.274.000 koronát jegyeztek, ami a második hadikölcsönjegyzés első időszakában történt jegyzéseket több százezer koronával felülmúlja.** A jegyzések a második időszakban is szépen emelkednek és előreláthatólag nem várt jó er- deménnyel fognak végződni.

— **Tizenkilenc családott költöztetett a város.** Amikor a fuvardíjak makszimalásáról tárgyalt a főkapitány a fuvarosokkal, szóba került a novemberi költözködés is. Papp Fe- renc tűzoltóparancsnok akkor felajánlotta, hogy a köztisztasági telep négy kocsiját lovak- kal együtt mérsékelt árért a közönség rendel- kezésére bocsátja. Mint a tűzoltóparancsnok most jelenti, 19 családot költöztetett a köztis- tasági telep kocsijaival és pedig egyenként 30 koronáért. Okos intézkedés volt, bár olyan ke- vesen élvezhették.

A Szegedi Hitelbank R.-T.

SZEGED, Kölcsey-utca 11. sz.,

mint hivatalos aláírási hely
elfogad jegyzéseket a
III-ik kibocsátásu

6%-os hadi kölcsönre

eredeti feltételek mellett,
és a jegyzések megkönnyítésére igen
előnyös előleget folyósít.